

Påsknatten 2022

Genom död till liv, Lukasserien

”Försök inte tända ditt påskljus igen när det har slocknat. Det går inte.” Den instruktionen fick jag av broder Matthew i klostret i Taizé förra veckan. Under kvällsbönen skulle påskljuset spridas mellan människor från olika länder och traditioner. Alla fick varsitt ljus vid ingången. I gudstjänsten tände vi sedan varandras ljus genom att skicka lågan mellan oss. Mitt ljus tändes också och slocknade snabbt. Då följde jag inte broder Matthews instruktion. Jag försökte tända mitt ljus igen – mycket målmedvetet. Det enda som hände var att jag brände mig om fingrarna och droppade stearin på mattan. Trots att ljuset fortfarande var nästan oanvänt gick det inte att tända på nytt. Jag blev lite sur och tänkte att klostret i Taizé borde byta ljusleverantör. En ceremoni av det här slaget kräver ljus som brinner längre än i några minuter. Nu i efterhand tänker jag annorlunda. Även ett slocknat ljus kan leda våra tankar och våra hjärtan i rätt riktning. Det kan öppna oss för det påskljus som aldrig dör.

Den här påsken är det i ett särskilt mörker som vi får lyssna till berättelsen om Maria från Magdala, Johanna och Maria, Jakobs mor. När de kom till Jesu grav i gryningen möttes de av en fråga som är smärtsamt aktuell i vår krigsdrabbade värld. ”Varför söker ni den levande här bland de döda?” På TV och i tidningarna ser vi bilder från Mariupol i Ukraina. Ett fåtal människor rör sig på gatorna. De lyfter på filtarna som täcker döda kroppar. Några av dem söker efter levande bland de döda. De hoppas och ber att den som de älskar och saknar inte ska ligga under någon av filtarna. Andra är ute i samma ärende som kvinnorna som sökte sig till Jesu grav i gryningen. De vill ombesörja en ordentlig begravning.

Maria från Magdala, Johanna och Maria, Jakobs mor letade inte efter livstecken där allt hopp verkade vara ute. De sökte inte efter en älskad människa som de hoppades skulle ha överlevt på något mirakulöst sätt. De kom för att ta hand om en död kropp. De visste var den låg och ändå fanns den inte där. När änglarna – männen i skinande kläder frågar dem varför de är där vet de inte vad de ska svara och de vet inte heller vad de ska tro.

Änglarna fortsätter att tala. De påminner kvinnorna om vad de har hört och känner till sedan tidigare. Nu blir det betydelsefullt för dem på ett nytt sätt. ”Sök den levande bland de levande.” Så skulle man kunna sammanfatta det som änglarna säger till kvinnorna och till oss.

Maria från Magdala, Johanna och Maria, Jakobs mor gör slag i saken. De söker upp de elva lärjungarna och alla de andra som också fanns i kretsen omkring Jesus. Tillsammans med dem vill de vända och vrida på vad det kan innebära att Jesus har uppstått från de döda. De vill förstå och upptäcka mer av det som har hänt.

Vi som har sökt oss till Uppsala domkyrka i kväll bär på samma längtan. Vi vill beröras av påskens mysterium. Vi vill höra och se hur ljuset besegrar mörkret tack vare kraften i Kristi uppståndelse. Vi vill vandra tillsammans med Kristus genom död till liv. Men vi skulle nog inte uttrycka oss så fromt och högtravande om någon stod vid kyrkporten och frågade oss varför vi är här. Vi inser att vi skulle kunna bli både förlöjlade och missförstådda om vi tog så stora ord i vår mun. I stället får vår närvaro här i kyrkan tala sitt eget tydliga språk. Att vi är här är inte bara prat utan verklighet.

Kvinnorna som kom från Jesu tomma grav blev både missförstådda och förlöjlade. ”Det där är bara prat” sa lärjungarna när de berättade vad de hade varit med om. Spontant förknippar vi nog sådana reaktioner med människor som är kritiska till religiös tro eller med den religionsfobi som finns i Sverige. Evangelisten Lukas ger oss en värdefull påminnelse om att liknande reaktioner finns också i oss som tror – i skaran av lärjungar. Även om det inte är vår avsikt tenderar vi ibland att behandla berättelserna om Kristi uppståndelse som om de vore bara prat, utan förankring i verkligheten. Vi kan tala om att Kristus är kan sökas och finnas mitt ibland oss men i praktiken agerar vi som om vi inte riktigt vågar lita på att det är sant. När vi drabbas av en sådan tvehågsenhet kan det snabbt slocknande påskljuset i Taizé påminna oss om något som vi redan har hört och känner till. Det kan bli betydelsefullt för oss på ett nytt sätt.

Det är inte vi som tänder påskens ljus i gryningen. Det är inte vi som måste hålla lågan vid liv. Den levande Kristus är närvarande bland oss levande. Han ger oss sina livstecken också när vi inte vågar hoppas på dem. Han belyser oss med sitt ljus och det förändrar verkligheten.

Broder Alois, som är prior i klostret i Taizé, tröttnar aldrig på att understryka att det gryningsljus som den uppståndne Kristus kontinuerligt sprider i vår värld inte bara fullständigt förändrar vårt sätt att se på livet. Det förvandlar också oss som omfamnar ljuset. Det befriar oväntade energier i oss. Det uppväcker den fantasi eller inlevelseförmåga som vi behöver för att börja praktisera en ny solidaritet. Vi vågar förändra vårt personliga och vårt kollektiva beteende eftersom Kristus visar oss att en annan framtid är möjlig.

Ikväll låter vi oss belysas och gripas av det påskljus som aldrig dör. Det kommer till oss utifrån – mitt i en mörk och orolig värld. Genom ord och toner, böner och handling, innesluts vi i en verklighet som består också när våra jordiska ljus slocknar och vi själva inte kan tända dem på nytt. Den uppståndne Kristus kommer till oss och blir ett med oss genom dopets vatten och nattvardens bröd och vin. Han gör oss lika levande som han själv är. Precis som kvinnorna som kom till Jesu grav i gryningen får vi söka den levande bland de levande. Då sprids påskljuset i världen, också genom oss, och vi upptäcker uppståndelsens verklighet ständigt på nytt.

Biskop Karin Johannesson, Uppsala stift